

Nr 184

Av herr Rydén m. fl., om höjning av räntan å statens bosättningslån.

Statens bosättningslånefond tillkom genom beslut av 1937 års riksdag och trädde i kraft den 1 januari 1938. Fonden förvaltas av Sveriges riksbank och lämnar årligen ut närmare 10 000 lån. Lånebeloppet utgör i allmänhet 2 000 kronor. Amorteringstiden är genomsnittligt fem år. Den utestående lånesumman belöper sig till ca 50 milj. kronor. Lånen beviljas på relativt gynnsamma villkor. Dels kan den ovan nämnda amorteringstiden betecknas som förmånlig med hänsyn till lånebeloppets storlek, dels utgår sedan en längre tid ränta med endast 4 %, och någon kostnad för lånens administration utkräves ej av låntagaren. För detta ändamål utgår i stället anslag på femte huvudtiteln dels för ersättning till ortsombuden, dels till riksbanken för dess bestyr med lånen, för budgetåret 1958/59 upptaget med (65 000 + 315 000) 380 000 kronor.

Införandet av denna låneform tillkom på initiativ av den på 1930-talet arbetande befolkningskommissionen och syftade främst till att åstadkomma en tidigare familjebildning.

Det kan naturligtvis diskuteras om beviljande av bosättningslån är i linje med våra strävanden att på olika sätt stimulera ungdomens sparvilja. Vi tror emellertid att man kan se på denna fråga även ur den aspekten, särskilt om man betänker att en del ungdomar som gifter sig inte rimligen kan anses ha haft några möjligheter att spara till bosättning. Detta gäller studerande och ungdomar med långvarig yrkesutbildning, men det gäller även en del andra, exempelvis sådana som i väsentlig mån bidragit till föräldrarnas försörjning eller på grund av sjukdom varit arbetsoförmögna.

I denna låneform ingår emellertid en viss subvention, dels genom att staten betalar administrationskostnaderna, dels genom att lånen lämnas mot 4 % ränta. För att täcka riksbankens kostnader för administrationen och kostnader för ersättning till ortsombud har begärts ett anslag på sammanlagt 380 000 kronor, d. v. s. ca 0,75 % av utestående lån.

Det kan icke betecknas som obilligt om låntagarna finge betala en ränta som närmare anslöt sig till marknadsräntan. Förslagsvis bör räntan höjas till 5 %, vilket ju även kunde ses mot bakgrunden av statens kostnader för administrationen.

Under det budgetår som börjar den 1 juli 1958 kan man räkna med att omkring 20 miljoner kronor kommer att lämnas ut i bosättningslån, och en procents höjning av räntan härå beräknat på halva beloppet (enär lånen ju

utlämnas successivt under hela året och alltså räntebeläggs från den dag de utbetalas) kommer att innebära en inkomstökning av staten budgetåret 1958/59 på ca 100 000 kronor. När sedan bosättningslånen med denna nya högre ränta kommer att uppgå till nuvarande sammanlagda utelöpande belopp ca 50 milj. kr., kommer statens ränteinkomst på dessa lån att öka med 500 000 kronor per år eller kanske rättare uttryckt statens ränteförlust på bosättningslånen kommer att minskas med detta belopp.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att höja räntan på bosättningslånen till 5 % fr. o. m. den 1 juli 1958.

Stockholm den 24 januari 1958

Ebbe Rydén

Eric Nelander

John R. Anderson

John G. Löfroth

i Sundsvall